

ประมวลการสอนรายวิชา		(Course syllabus)	วิทยาลัยเภสัชศาสตร์
รหัสวิชา	PHR 241		จำนวนหน่วยกิต 2(2-0-4)
ชื่อวิชา	เภสัชสมุนไพร		กลุ่มเรียน 01, 02
	Phytomedicine		
ภาคการศึกษาที่	1		ปีการศึกษา 2568
ผู้เรียน	นักศึกษาวิทยาลัยเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 2		
อาจารย์ผู้สอน			
	1. รศ.ดร.ภก.ทศธร จรุงรัตน์	2. รศ.ดร.อภิรักษ์ สุกุลปักษ์	
	3. ผศ.ดร.ภญ.อรรธรณ เตียรหม์พงษ์	4. ผศ.ภญ.ชมนกาส ชูโชติ	
	5. อ.ภญ.อาทิตย์ ภูมิพงศ์	6. อ.พท.นรินทร์ วิพันธุ์เงิน	
อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา	ผศ.ดร.ภญ.อรรธรณ เตียรหม์พงษ์ และ อ.พท.นรินทร์ วิพันธุ์เงิน		
วัน/เวลา/สถานที่สอน	วันพฤหัสบดี เวลา 13.00 – 15.00 น. ห้อง 4/1-503		
วิชาบังคับก่อน	-		
วิชาบังคับร่วม	-		
คำอธิบายรายวิชา			

มาตราไทย รสของยาและคณาเภสัช หลักในการใช้สมุนไพร สมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ใช้รักษาอาการในระบบต่าง ๆ โดยเน้นสมุนไพรในสาธารณสุขมูลฐาน สมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ รวมถึงสมุนไพรที่นิยมใช้ในปัจจุบัน สมุนไพรที่ใช้แต่งสี และ เครื่องเทศ

Thai measurement units; tastes of drugs and drug composition in Thai Traditional Medicine (TTM); principles and practices of using medicinal plants; medicinal plants and herbal products used in several body systems; medicinal plants in the Primary Health Care Promotion Program, the National List of Essential Medicinal Herbs, and commonly used medicinal plants; and natural colourants and spices.

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (Course learning outcomes: CLOs)

หลังจากศึกษาแล้วนักศึกษสามารถ

1. PHR241-CLO1-PLO1.6 อธิบายรสของยาและคณาเภสัชตามหลักการทางเภสัชกรรมไทยได้
2. PHR241-CLO2-PLO1.6 อธิบายถึงสรรพคุณและข้อควรระวังของสมุนไพรในสาธารณสุขมูลฐาน และสมุนไพรในบัญชียาหลักได้
3. PHR241-CLO3-PLO1.6 อธิบายถึงสารสำคัญหรือสารออกฤทธิ์ในสมุนไพร ตำรายาพื้นบ้าน และ ผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ใช้รักษาอาการต่าง ๆ ได้
4. PHR241-CLO4-PLO1.6 อธิบายถึงการนำพืชมาใช้ประโยชน์ด้านการแต่งสี กลิ่น และรสได้
5. PHR241-CLO5-PLO2.3 เลือกใช้ในสมุนไพรในสาธารณสุขมูลฐาน สมุนไพรในบัญชียาหลัก หรือ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร เพื่อรักษาโรคและอาการต่าง ๆ ในสถานการณ์ที่กำหนดได้

เนื้อหาารายวิชา (ตามตารางแนบ)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. บรรยายโดยใช้สื่อการสอนแบบต่าง ๆ
2. การนำเสนอ

การประเมินผล

- สอบข้อเขียน 85% แบ่งสอบ 3 ครั้ง

ครั้งที่ 1	สอบกลางภาค	36%
ครั้งที่ 2	สอบนอกตาราง	21%
ครั้งที่ 3	สอบปลายภาค	28%
- นำเสนอ 5%
- งานที่มอบหมาย 5%
- ทดสอบย่อย 5%
- เกณฑ์ผ่านคือ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 50%
- ระดับคะแนนต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการวิชาการ วิทยาลัยเภสัชศาสตร์ และ

คณะกรรมการกำกับมาตรฐานวิชาการวิทยาลัยเภสัชศาสตร์

หมายเหตุ กำหนดเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 80% ของเวลาเรียนทั้งหมด ตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

ตำราและเอกสารหลัก

1. เพ็ญภา ทรัพย์เจริญ. การดูแลสุขภาพแบบพึ่งตนเองด้วยยาสมุนไพรในงานสาธารณสุขมูลฐาน. นนทบุรี : ศูนย์พัฒนาตำราการแพทย์แผนไทย มูลนิธิการแพทย์แผนไทยพัฒนา, 2548.
2. กองผลิตภัณฑ์สมุนไพร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. 2566. ปทุมธานี : บริษัท มินนี่ กรุ๊ป จำกัด, 2566.

เอกสารและข้อมูลสำคัญ

1. ชัยนัต พิเชียรสุนทร และ วิเชียร จีรวงส์. คู่มือเภสัชกรรมแผนไทย เล่ม 2 เครื่องยาพฤกษวัตถุ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2545.
2. ชัยนัต พิเชียรสุนทร และ วิเชียร จีรวงส์. คู่มือเภสัชกรรมแผนไทย เล่ม 5 คณาเภสัช. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2547.
3. ชัยนัต พิเชียรสุนทร, ศุภชัย ดิยวรรณันท์ และ วิเชียร จีรวงส์. คู่มือเภสัชกรรมแผนไทย เล่ม 6 เภสัชกรรม. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2555.

เอกสารและข้อมูลแนะนำ

1. World Health Organization. WHO monograph on selected medicinal plants volume 1. Geneva Malta, 1999.
2. World Health Organization. WHO monograph on selected medicinal plants volume 2. Geneva Malta, 1999.
3. World Health Organization. WHO monograph on selected medicinal plants volume 3. Geneva Malta, 2001.
4. World Health Organization. WHO monograph on selected medicinal plants volume 4. Geneva Malta, 2005.

แผนการสอน
(Course outline)

รหัสวิชา ชื่อวิชา PHR 241 เกล็ดสมุนไพร จำนวนหน่วยกิต 2(2-0-4)
 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2568
 เวลาและสถานที่เรียน วันพฤหัสบดี เวลา 13.00 – 15.00 น. ห้อง 4/1-503 กลุ่มเรียน 01, 02

ครั้งที่	วันที่	หัวข้อสอน	อาจารย์ผู้สอน
1	15 ส.ค. 68 (10.00-12.00) 6-604	หลักในการใช้สมุนไพร ประวัติและความเป็นมาของสมุนไพรในงานสาธารณสุขมูลฐานและบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร	อ.พท.นิรันดร์ วิพันธุ์เงิน
2	21 ส.ค. 68 (15.00-17.00)	มาตราไทย รสของยาและคณาเภสัช	อ.พท.นิรันดร์ วิพันธุ์เงิน
3	28 ส.ค. 68 (15.00-17.00)	สมุนไพร ตำรายาแผนโบราณ และผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ใช้รักษา - กลุ่มอาการของระบบทางเดินอาหาร 1	ผศ.ดร.ภญ.อรรณพ เทียรพ์พงษ์
4	4 ก.ย. 68	- กลุ่มอาการของระบบทางเดินอาหาร 2	ผศ.ดร.ภญ.อรรณพ เทียรพ์พงษ์
5	11 ก.ย. 68	- กลุ่มอาการของระบบทางเดินอาหาร 3	ผศ.ดร.ภญ.อรรณพ เทียรพ์พงษ์
6	18 ก.ย. 68	- กลุ่มอาการทางกล้ามเนื้อและกระดูก	รศ.ดร.อภิรักษ์ สกกุลปักษ์
7	25 ก.ย. 68	กรณีศึกษา : สมุนไพร ตำรายาแผนโบราณ และผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ใช้รักษากลุ่มอาการต่าง ๆ (1)	คณาจารย์ผู้สอน
สอบกลางภาควันที่ 29 กันยายน – 10 ตุลาคม 2568 (ครั้งที่ 1-5)			
8	16 ต.ค. 68	- กลุ่มอาการของระบบทางเดินหายใจ	อ.ภญ.อาทิมนต์ วุฒิพงศ์
9	23 ต.ค. 68	กรณีศึกษา : สมุนไพร ตำรายาแผนโบราณ และผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ใช้รักษากลุ่มอาการต่าง ๆ (2)	คณาจารย์ผู้สอน
10	30 ต.ค. 68	- กลุ่มอาการทางระบบผิวหนัง	ผศ.ภญ.ชนนภัส ชูโชติ
11	6 พ.ย. 68	- กลุ่มอาการในระบบไหลเวียนโลหิต	รศ.ดร.ภก.ทศชน จรูญรัตน์
สอบนอกตาราง วันอาทิตย์ที่ 9 พ.ย. 2568 (ครั้งที่ 6, 8, 10)			
12	13 พ.ย. 68	- กลุ่มอาการในระบบสูติรีเวช	รศ.ดร.ภก.ทศชน จรูญรัตน์
13	20 พ.ย. 68	- กลุ่มอาการของระบบทางเดินปัสสาวะ	รศ.ดร.ภก.ทศชน จรูญรัตน์
14	27 พ.ย. 68	- ถอนพิษเบื่อเมา - ลดความอยากบุหรี่ สมุนไพรแต่งสี และเครื่องเทศ	อ.พท.นิรันดร์ วิพันธุ์เงิน
15	4 ธ.ค. 68	กรณีศึกษา : สมุนไพร ตำรายาแผนโบราณ และผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ใช้รักษากลุ่มอาการต่าง ๆ (3)	คณาจารย์ผู้สอน
สอบปลายภาควันที่ 11 – 22 ธันวาคม 2568 (ครั้งที่ 11-14)			